Våld i nära relationer

Handlingsplan för socialnämnden 2011

FALKÖPING
KOMMUNEN

Utgångspunkter

Enligt 5 kap 11§ andra stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden bör i verksamhet som rör våldsutsatta kvinnor se till att de metoder som används för att ge kvinnan stöd och hjälp är utformade utifrån den bästa tillgängliga kunskapen om våldsutsatta kvinnors behov och vad som ger bäst resultat.

Nämnden bör vidare i verksamhet beakta gruppers och enskildas behov av stöd och hjälp, inklusive särskilda behov på grund av tex. ålder, etnicitet, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller missbruk och beroende.

Enligt 5 kap 11§ tredje stycket socialtjänstlagen ska socialnämnden särskilt beakta att barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott kan vara i behov av stöd och hjälp.

Av 3 kap 3 § socialtjänstlagen framgår det att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten fortlöpande ska utvecklas och säkras. För att kunna kvalitetssäkra socialnämndens arbete med våld i nära relationer har följande handlingsplan upprättats och den ska revideras en gång år.

Kommunövergripande mål

Följande mål har formulerats för kommunens övergripande arbete kring våld i nära relationer.

- Alla i en relation skall kunna leva utan rädsla och själva bestämma över sina liv
- Genom samordnade insatser agera mot gemensamma mål på ett effektivt och kraftfullt sätt
- Barnens situation skall alltid uppmärksammas
- Öka möjligheterna till att förebygga och tidigt upptäcka det relations- och könsbetingade våldet genom utbildning, information och attitydpåverkan
- Främja metod- och kompetensutveckling för personal som i sitt arbete möter personer som utsätts för relationsvåld och personer som utövar våld.
- De som misshandlar bör få sådan hjälp att de inte återfaller i brottslighet

Individ och familjeomsorgens arbete med våld i nära relationer

Arbetet med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen bedrivs av en särskild samrådsgrupp som består av handläggare från samtliga sektioner på IFO. Målsättningen är att arbeta med hela familjen kvinnan, mannen

och barnen i familjer där våld förekommer. Genom att samarbeta över den traditionella funktionsindelningen blir arbetet mer samordnat och effektivt och de inblandade behöver inte gå till olika handläggare för att få stöd och hjälp. De handläggare som är utsedda att arbeta i samrådsgruppen har mer kunskap och vana att möta denna problematik och kan också sprida kunskapen i övriga organisationen. Alla i samrådsgruppen har en möjlighet att avvika från sin ordinarie arbetsuppgifter när ett akut situation uppstår. Medlemmarna träffas en gång veckan för att fördela ärenden. Dessutom är inbokat möte gemensamt med avdelningschefen en gång/mån. Medlemmarna har också beredskap för akuta ärende enligt ett rullande schema.

I gruppen har en handläggare fått särskilt avsatt tid för samordna arbetet kring våld i nära relationer på IFO och att samverka med externa aktörer. Samordnaren är anställd på heltid.

Som stöd för handläggning och beslut finns rutiner som utgår från socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS:2009:22)

Lokal samverkan

Det är nödvändigt med samarbete mellan olika aktörer i samhället som arbetar för att ge skydd och stöd till personer som utsätts för våld. Navet för samverkan i Falköping är den lokala samverkansgruppen. Sammankallande för gruppen är socialtjänsten genom samordnaren för våld i nära relationer. Följande organisationer/verksamheter är representerade; socialförvaltningen genom samordnare från IFO samt äldre och handikappomsorgen, polisen, primärvården, Skaraborgs sjukhus (somatik och psykiatri), Kvinnojouren Tranan, barn- och utbildningsförvaltningen (grundskola, gymnasieskola) och folkhälsoplaneraren. Medlemmarna i gruppen har gemensamt utformat ett avtal som reglerar samarbetet och definierar respektive myndighet/organisations ansvar.

Utväg

Falköpings kommun samverkar som tidigare med övriga kommuner i Skaraborg kring våld i nära relationer genom Utväg Skaraborg i ett utökat samarbete kallat ”etapp-två”. Konkret innebär arbetet att samordnaren för våld i nära relationer i kommunen via Utvägs kvinnosamordnare erhåller polisanmälningar där våld i nära relation har anmälts när det gäller kvinnor med barn under 18 år. Därefter ansvarar samordnaren för det uppsökande arbetet gentemot den aktuella kvinnan, på motsvarande sätt som kvinnosamordnaren i Utväg arbetar. Samordnaren stämmer inledningsvis av med den lokala polisen där kontakt finns inom ramen för den lokala/externa samverkan. Samordnaren eller någon av socialsekreterarna inom relationsvåldsgruppen erbjuder motivations- och stödsamtal, initierar kontakt beträffande de underåriga barnen och ansvarar för att kvinnan erbjuds möjlighet att delta i Utvägs gruppverksamhet. När det gäller polisanmälningar där det inte finns barn under 18 år ansvarar kvinnosamordnaren på Utväg för ovanstående kontakter.
Socialsekreterarna i Etapp 2 träffar kvinnosamordnaren på Utväg tillsammans 1 ggr/mån. Syftet är erfarenhetsutbyte, handledning, konsultation och kunskapsinhämtning. Syftet är vidare att se till att flödet till Utvägs gruppverksamhet

fungerar.

Sedan 2007 har arbetet mot våld i nära relation utvecklats explosionsartat. Kommunerna har ett utökat ansvar och organisationerna har i mångt och mycket anpassats till detta. Det lokala arbetet mot våld i nära relationer har utvecklats oerhört, vilket innebär ett ökat inflöde av våldsutsatta, våldsutövande och barn som upplever våld i familjerna. Under 2010 initierades Etapp 2 barn med samarbete från Götene, Töreboda, Skövde och Falköpings kommuner. Barnsamordnaren och socialsekreterare/behandlare från dessa kommuner har påbörjat ett förtätat samarbete. Tanken med det arbetet är att de familjer som har barn ska kunna erbjudas stöd på hemmaplan och arbetet med enskilda barn ska avlastas Utväg.

Kvinnojouren och Kvinnohuset Tranan

Kvinnohuset och Kvinnojouren Tranan, är en ideell organisation med verksamhet i Skövde. Socialnämnden i Falköpings kommun beviljar bidrag till Kvinnohuset och Kvinnojouren Tranan för att kunna anvisa kvinnor akutboende med skyddad adress. Kvinnohuset har anställd personal dagtid mellan 7:30-16:30. Till Kvinnohuset kan även enskilda personer vända sig för stödkontakt. Kvinnojouren består av ideellt arbetande kvinnor. De har jour på kvällar samt helger.

Mål

- Invånarna i Falköping ska känna till vilket stöd som finns i kommunen för våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld.
- Personer som redan är aktuella inom socialnämndens olika verksamheter ska bli tillfrågade om erfarenheter om våld i nära relationer.
- Män som utövar våld ska erbjudas insatser.
- Socialförvaltningen ska använda sig av det kvalitetssystem som utarbetats för att följa upp arbetet med våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld.
- Personal som arbetar inom socialförvaltningen ska ha grundläggande teoretiska kunskaper inom området våld eller andra övergrepp mot närstående för att kunna upptäcka och vägleda utsatta så att de kan få stöd och hjälp. Den personal som arbetar med handläggning av ärenden med våldsutsatta ska ha särskild kompetens.
- All personal som handlägger ärenden med relationsvåld ska regelbundet få kompetensutveckling inom området.
- Socialförvaltningen ska ha ett samarbete med aktörer utanför den kommunala verksamheten i arbetet med våld i nära relationer.

Planerade aktiviteter 2011

Uppsökande och förebyggande arbete

Anordna en aktivitet i syfte att sprida information om våld i nära relationer till kommuninvånarna.

Det material som presenterar socialtjänstens arbete med våldsutsatta som hemsida, trycksaker ska uppdateras och omarbetas och vara könsneutralt.

En checklista ska tas fram som är avsett att stödja personal som arbetar inom äldreomsorgen och med funktionshindrade. Syftet är att personal på ett lättare sätt kunna ta upp frågor om våld med brukare. Personalen ska veta vart de ska vända sig inom kommunen då de misstänker att en person är utsatt för våld.

Anpassad information på lättläst svenska om våld i nära relationer bör tas fram för att nå fler målgrupper.

Utbilda samtalsledare som ska kunna hålla i studiecirklar ”schyssta relationer” för brukare inom handikappomsorgen. Under studiecirkeln diskuteras relationer, sex och samlevnad samt våld.

Samarbetet med polisen ska intensifieras för att fler personer som utövar våld ska kunna erbjudas insatser.

Uppföljning och kvalitetsutveckling

Informations och utbildningsdagar för att personal inom socialförvaltningen ska planeras och genomföras. Syftet är att personal ska ha teoretiska kunskaper inom ämnet våld eller andra övergrepp av eller mot närstående samt förmåga att praktiskt tillämpa dessa.

Nyanställd personal inom socialförvaltningen ska som en del i introduktionen få information om arbetet med våld i nära relationer.

Samverkan

Kommunen bör samverka med andra kommuner inom ramen för kommunnätverket Kompotten för att kunna lösa problemen med att anordna bostäder på annan ort.

Inom socialförvaltningen ska utses handläggare som blir ansvariga för att bevaka och utveckla arbetet kring några speciellt utsatta på grund av missbruksproblem, funktionsnedsättning, ålder, utländsk bakgrund eller sexuell läggning.

Falköping deltar i ett samarbete med Utväg kring våldsutsatta barn. Genom detta samarbete som kallas etapp-2 barn kommer handläggare i Falköping få handledning och fortbildning för att kunna se och upptäcka våldsutsatta barn. Syftet med ”etapp-

två barn” är också att arbetet med enskilda barn i större utsträckning ska ske på hemmaplan.

Säkerhet

I Socialstyrelsens slutrapport *Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld – alla kommuners ansvar* (Socialstyrelsen, 2009) betonas vikten av att socialtjänsten gör en bedömning av den enskilda kvinnas, och eventuella barns, behov av skydd och stöd. De riskbedömningsinstrument som idag används inom polismyndigheten är SARA, SAM och PATRIARK. Handläggare inom individ och familjeomsorgen som arbetar med ärenden med våldsutsatt behöver utbildas i SARA och Patriark för att kunna göra hot och riskbedömningar.

Nämnden stödjer Kvinnohuset Tranan och det är också dit många av de kvinnor som är i behov av skyddat boende placeras. Enligt socialstyrelsens allmänna råd 2009:22 bör nämnden ta fram en plan för hur den ska fullgöra sitt ansvar för kontroll och uppföljning av sådan verksamhet till vilket nämnden har lämnat över utförande av insatser enligt socialtjänstlagen.

Insatser

För att tillgodose det behov av insatser som en person kan ha av praktiskt stöd i samband med en separation krävs en utredning kring om detta kan ordnas inom kommunens egen nuvarande verksamhet (fixar-service, kontaktpersoner, resursenheten) eller om det krävs nya resurser.

Kontaktpersoner ska rekryteras och utbildas.